

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

Dé handleiding voor het houden van huisdieren

Serie zoogdieren

Paard

Equus caballus

Er zijn meer dan 200 paarden- en ponyrassen, die verschillen in karakter, lichaamsbouw, kleur en (sport)mogelijkheden. Grofweg zijn de rassen te verdelen in pony's (met een schofthoogte tot 1.47 m), koudbloeden (grote, zware, vaak rustige dieren), warm- of halfbloeden (slanker en meer temperamentvol) en volbloeden. Voorbeelden van ponyrassen zijn de Shetlander en de Welsh pony. Koudbloedpaarden zoals de Shire en het Nederlands trekpaard worden vaak gebruikt als recreatiepaard of trekpaard. Warmbloedpaarden zijn geschikt voor allerlei takken van sport, voorbeelden zijn het KWPN-paard en de Hannoveraan. De Arabier en het Engelse volbloed zijn volbloeden. Volbloeden staan bekend om hun snelheid en uithoudingsvermogen. Als u overweegt om een paard te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Deze huisdierenbijsluiter kan daarbij helpen.

Natuurlijk gedrag

Paarden zijn sociale dieren die van nature in kleine groepen rondzwerven. Het zijn prooidieren, daarom zijn ze erg alert en vluchten ze bij gevaar. Paarden communiceren met behulp van oren, staart, algemene lichaamshouding en met geluiden. Hun reukvermogen is belangrijk voor het verkennen van de omgeving, het vinden van voedsel en het herkennen van andere paarden. Daarnaast hebben paarden een goed gehoor en een breed gezichtsveld. Van nature hebben deze dieren behoefte aan veel bewegen, frisse lucht, vaak kleine beetjes eten en gezelschap van soortgenoten.

Huisvesting

Veel paarden worden gestald in een manege, een pensionstal of op een wei. Let bij een wei op dat er een schuilmogelijkheid is tegen zon, wind en regen. Kijk of er geen giftige planten zijn en gebruik geen prikkeldraad om de wei af te rasteren. De stal moet ruim, veilig, schoon, droog en licht genoeg zijn. Er moet goede ventilatie zijn, zonder dat het tocht. Zowel in een wei als in een stal is het belangrijk dat het paard contact met soortgenoten kan hebben. Het continu opsluiten van paarden in boxen wordt afgeraden. De minimale grootte van de box is afhankelijk van de grootte (schofthoogte) van het paard. Voor de minimale grootte van de box neemt u $(2 \times \text{de schofthoogte van het paard})^2$. De uitkomst daarvan is het aantal vierkante meters dat een box groot moet zijn. In de tabel ziet u wat de minimum vloeroppervlaktes zijn.

Schofthoogte	Vloeroppervlak
Kleiner dan 155 cm	9,00 m ²
155 - 164 cm	9,60 m ²

165 - 174 cm	10,90 m ²
175 cm of groter	12,25 m ²

De vloer van de stal kan bedekt worden met bijvoorbeeld stro of houtkrullen. Gebruik geen zaagsel, dat bevat teveel stof. Houd bij de keuze van een bodembedekker rekening met de kosten (inkoop en afvoer), stoffigheid en het eetgedrag van het paard. Paarden knabbelen graag op stro. Als er voldoende ruimte in het weiland is, kunnen merries (vrouwelijke paarden) en ruinen (een gecastreerde hengst) vaak wel bij elkaar gehouden. Hengsten (mannelijke paarden) moeten apart gestald worden om ruzies en ongewenste voortplanting te voorkomen.

Verzorging en hanteren

Paarden moeten iedere dag voldoende beweging hebben, door bijvoorbeeld weidegang of door te rijden. Borstel het paard regelmatig om de huid te verzorgen. Controleer de hoeven op steentjes of andere voorwerpen waardoor het paard kreupel kan worden. Jaarlijkse gebitscontrole is aan te bevelen. Dit kan de dierenarts of een speciale paardentandarts doen. Iedere zes tot acht weken moet een paard naar de hoefsmid.

Vanwege hun formaat en het feit dat paarden vluchtdieren zijn, gebeuren er soms ongelukken met deze dieren. Soms worden mensen geschopt, ruiters vallen van hun paard, en de ongelukken waarbij paarden op hun baas stappen, hebben vaak ernstige gevolgen. In 30% van de gevallen is een schrikreactie van het paard aanleiding tot het ongeval. Veiligheidsmaatregelen tijdens het rijden zijn het dragen van een goedgekeurde veiligheidshelm, goede

kleding (rijlaarzen), en het gebruik van veiligheidsstijgbeugels. Neem paardrijles bij een gediplomeerde instructeur en wees alert op wat in de omgeving gebeurt. Houd altijd in uw achterhoofd dat een paard van nature een vluchtdier is. Probeer vooruit te denken hoe hij kan reageren in bepaalde situaties. Ga bovendien nooit achter een paard staan.

Voeding

Paarden eten vooral gras en ruwvoer (zoals hooi). Als een paard op stal staat is het goed om hem drie tot vijf keer per dag hooi te voeren. Naast hooi kunt u een paard, dat regelmatig stevig moet werken, ook krachtvoer (bijvoorbeeld brokken of haver) geven. Pony's zijn over het algemeen soberder en hebben minder krachtvoer nodig. Brokken zijn te koop bij onder andere diervoederzaken, dierenspecialzaken en ruitersportzaken. Hooi en stro kan bijvoorbeeld via boerenbedrijven worden ingekocht. Een paard moet altijd water tot zijn beschikking hebben.

Van jong tot volwassen dier

Merries zijn elf maanden zwanger (drachtig) van een veulen. Veulens drinken de eerste maanden bij hun moeder en gaan na verloop van tijd ook ander voer eten. Veel veulens worden op een leeftijd van vierenhalve maand bij de moeder weggehaald (gespeend), maar later mag ook. Een gespeend veulen behoort op te groeien tussen soort- en leeftijdsgenoten. Het spelen van veulens met leeftijdsgenoten heeft een positieve invloed op de fysieke ontwikkeling, het leervermogen en sociale relaties. Paarden worden vruchtbaar als ze ongeveer anderhalf zijn. Vanaf de leeftijd van drie jaar kan een paard bereden worden.

Paarden en pony's worden gemiddeld tussen de 20 en 25 jaar oud, maar leeftijden tot 35 jaar komen ook voor. Pony's leven over het algemeen langer dan paarden.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Een gezond paard heeft een glanzend haarkleed, is niet te mager en kijkt helder en vrolijk de wereld in. De mestballen zijn stevig en glanzend. Controleer dagelijks of uw paard geen wonden heeft. Voorbeelden van veel voorkomende aandoeningen zijn koliek (buikpijn), kreupelheid, worminfecties, en spier- of hoeftbevangenheid. Daarnaast zijn er besmettelijke ziektes zoals droes en influenza en kunnen paarden last hebben van staart- en maneneczeem. Sommige ziektes kunnen voorkomen of beperkt worden door inenting, een juist voerbeleid en tijdige ontworming. Zorg ervoor dat de stal schoon en droog is en verwijder regelmatig de ontlasting uit het weiland om wormbesmetting te voorkomen. Raadpleeg bij vragen over de gezondheid van uw paard altijd een dierenarts.

Benodigde ervaring

Een paard is een krachtig vluchtdier en er is kennis voor nodig om op de juiste manier met zo'n dier om te gaan. Als u op zoek bent naar een geschikt paard, is het verstandig advies te vragen aan een deskundige, zoals een paardendierenarts, stalhouder of iemand met veel praktijkervaring.

Zorg ervoor dat u voldoende ervaring heeft voordat u een eigen paard aanschaft. Vraag uzelf af met welk doel u een paard koopt. Wilt u rijden of mennen, recreatief of juist wedstrijdgericht? Wat is uw eigen ervaring? Een minder

ervaren ruiter kan veel leren van een ervaren paard. Kies een paard dat qua karakter bij u past. Bedenk dat een paard veel tijd kost, en dat bijvoorbeeld een vakantieoppas moeilijk te vinden is.

Kosten

De aanschafkosten van een paard hangen onder andere af van het ras, stamboekpapieren, leeftijd, ervaring, karakter en opleiding van het paard. Gemiddeld kost een eerste pony tussen de 300 en 5.000 euro, en een paard tussen de 700 en 10.000 euro. Het paard stallen in een pensionstal inclusief voer kost gemiddeld tussen de 150 en 300 euro per maand. Het kan verstandig zijn om een paard te laten keuren bij aankoop, dit kost tussen de 100 en 600 euro. Verder zijn er de kosten voor aanschaf van bijvoorbeeld tuig, zadel en hoofdstel, verzorgingsproducten, dekens en rijkleding. Elke zes tot acht weken moet de hoefsmid komen om de hoeven te bekappen of het paard te beslaan en er zijn terugkerende kosten voor inentingen, ontwormen, tandarts, stamboekregistratie, lidmaatschap van een club en/of wedstrijddeelname. Daarnaast moet u rekening houden met onvoorziene (dierenarts)kosten. Met name operatieve ingrepen zijn duur, een speciale paardenverzekering kan daarom overwogen worden.

Bijzonderheden

- Elke paardeneigenaar moet van zijn dier een paspoort hebben en het kunnen laten identificeren, bijvoorbeeld door middel van een chip.
- Elders op de website www.licg.nl treft u informatie aan over wat u moet regelen als u huisdieren hebt en u van plan bent om op vakantie te gaan.

- Voor meer informatie over het paard en de paardensport kunt u onder andere terecht bij de Federatie van Nederlandse Ruitersportcentra (www.fnrs.nl), de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie (www.knhs.nl) of de Vereniging Eigen Paard (www.eigenpaard.nl)
- Laat kinderen nooit alleen met huisdieren!

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl

Het LICG is hét informatiepunt voor het 'houden van huisdieren'. Deze stichting geeft onafhankelijke en betrouwbare informatie over het op een verantwoorde wijze kopen en verzorgen van huisdieren. Deze informatie is op de meest recente inzichten gebaseerd en wordt bovendien wetenschappelijk getoetst. Door het bieden van informatie en het organiseren van campagnes, levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

L I C G